

BRAZILA ESPERANTISTO

78-a Jaro

Januaro-Marto 1984

N-ro 280

En Pune, Hindujo: D-ro Floriano Pessoa kaj Prof. Probal Daşgupto

Januaro - Marto 1984

78-a Jaro

N-ro 280

Brazila Esperantisto
("O Esperantista Brasileiro")

Oficiala organo de Brazila Esperanto-Ligo,
societo de publika utileco, laŭ registara
dekreto n-ro 4.356, 26/10/1921

Respondeca Direktoro: Fernando Marinho
Redaktoro: Luiz A. B. Martins

Administracio kaj Redakcio
Praça da República, 54 - 2º
20211 - Rio de Janeiro, RJ, Brazilo

Senpaga por anoj de B.E.L.
Eksterlande: 20 respondkuponoj

MESAĜO DE D-RO PROBAL DAŝGUPTO

Dum laborvojaĝo al Hindio, en Oktobro 1983, D-ro Floriano Pessoa, vicprezidanto de Brazila Esperanto-Ligo, vizitis D-ron Probal Daŝgupto, vicprofesoro de lingvistiko en la Universitato de Pune, Ŝtato Maharaŝtra. Post interŝanĝo de informoj pri la movado en Hinda Unio kaj en Brazilo, Prof. Daŝgupto redaktis jenan mesaĝon al la brazilaj samideanoj:

*Deccan College
Post-graduate & Research Institute, Pune 411
1006 India
1983 10 14*

Mesaĝo al la brazilaj esperantistoj:

Mi ĝojas povi sendi al vi salutojn flanke de la nova Esperanto-movado de nia lando Bharato. Ni ankoraŭ luktas kun la malfaciloj de ekburĝonanta movado, kaj esperas povi multon lerni de vi.

Kresku la kunlaboro inter diversaj tria-mondaj Esperanto-movadoj!

Amike,

Probal Daŝgupto.

Sur la kovrilo de tiu ĉi numero aperas foto de D-ro Floriano Pessoa kaj Prof. Probal Daŝgupto.

Liga Brasileira de Esperanto

Quota anual de adesão

1984

M S categoria destinada aos que não são esperantistas mas simpatizam com o movimento; o sócio tem direito a utilizar a Biblioteca e o serviço de livros, participar das atividades sociais e receber os boletins editados pela Liga. Inscrição:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 3.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 4.000,00

M 1 categoria destinada àqueles que já estão integrados no movimento esperantista; recebe o mesmo que o M S. Inscrição:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 6.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 12.000,00

M 2 tem os mesmos direitos que o M 1. Paga uma quota mais alta para auxiliar a B.E.L. e o movimento. Inscrição:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 27.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 36.000,00

D M categoria destinada àqueles que desejam integrar o quadro social da Liga na qualidade de Membro Vitalício. Paga a importância correspondente a 30 vezes o valor da quota M 1. Tem os mesmos direitos que o M 2. Pagamento:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 270.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 360.000,00

Todas as importâncias devem ser remetidas, em cheque pagável no Rio de Janeiro, ou vale postal, em nome da Liga Brasileira de Esperanto: Praça da República, 54 - 2º andar, 20.211 - Rio de Janeiro, RJ.

Curso por Correspondência

A Liga Brasileira de Esperanto mantém os seguintes cursos por correspondência: básico, de aperfeiçoamento, superior e magistral.

Taxa de inscrição:

- a) até 31.05.84 Cr\$ 18.000,00
- b) após 01.06.84 Cr\$ 24.000,00

A taxa de inscrição é a mesma para todos os cursos.

Os cursos são privativos dos sócios da Liga.

A inscrição para os cursos por correspondência poderá ser feita em qualquer época do ano.

Ĉu ni progresas ?

Ĉiun fojon, kiam la bruo en nia afero iom trankviliĝas, kiam pasas kelka tempo sen novaj videblaj faktoj, ni ricevas de kelkaj amikoj la demandon: "ĉu nia afero progresas aŭ ĉu ĝi haltis?" Kelkaj el niaj amikoj pensas, ke afero progresas nur tiam, kiam ĝi bruas; tial la humoro kaj opinio de tiuj ĉi amikoj kun ĉiu tago alie ŝanceliĝas: kiam ili trovas en nia gazeto multajn konsolajn novaĵojn, ili ek-krias: "vivu Esperanto! ni iras, ni venos, ni atingos baldaŭ la celon!" kiam pasas kelka tempo sen novaj aferoj, tiuj ĉi amikoj venas al la konvinko, ke ni staras sur unu loko aŭ ke ni eĉ mortas — kaj ili perdas la kuraĝon kaj lasas fali la manojn. Tamen egale senkaŭzaj estas la tro granda ĝojo en la unua okazo, kiel ankaŭ la malĝojo en la dua.

Ni iras antaŭen regule. La celo ŝtumas al ni ĉiam tiu sama, kaj, ĉu hodiaŭ la cirkonstancoj estas pli favoraj, morgaŭ — malpli kaj postmorgaŭ denove pli — la veraj amikoj de nia ideo laboras trankvile kaj kun egala animo. De flanka bruo kaj de ekstera ŝajno neniel dependas la sorto de nia afero.

Ni devas brui, kiom ni povas, ni devas peni, kiom ni povas, krei ĉiam novajn faktojn por la okulo, ĉar... la blinda amasotio ĉi amas kaj povas esti altirata la plej bone per tia maniero (la fakto, ke ni bedaŭrinde ne havas ankoraŭ la eblon, por sufiĉe brui kaj fari reklamon, multe malhelpas al ni en la altiro de la amasoj); sed por ni mem tiu ĉi bruo aŭ silento ne povas esti mezurilo de nia progresado aŭ starado. Plej granda bruo kaj ekstera brilo povas kovri sub si objekton tute senfundamentan, putran, mortantan aŭ jam mortintan, dum kontraŭe, nokta mallumo kaj morta silento povas kovri sub si objekton, regule kaj energie kreskantan kaj disvolviĝantan. Ni lasu al la amasoj, taksi la aferojn laŭ ilia ekstera brilo; se la amaso nun adoras ian luman meteoron, nenio ĝin detenas post kel-

kaj minutoj tute forgesi pri la meteoro, kiam tiu ĉi perdos sian malveran lumegon; se la amaso hodiaŭ silente rigardas aferon, malrapide sed konstante disvolviĝantan, tiu ĉi ne detenos la amason morgaŭ aliĝi al la afero nerimarkite kaj tiri el ĝi utilon. Ni lasu al la amasoj juĝi la faktojn laŭ ilia ŝajno; kiam ni mem volas scii, ĉu nia afero progresas aŭ ne, ni devas esplori la faktojn internajn.

Se venos iam la tempo, kiam la tuta mondo scios kaj uzos la lingvon Esperanto, tiam — neniu dubos — ni povos kuraĝe diri, ke nia afero absolute atingis la celon. Ju pli multe da homoj ekscias kaj ekuzas nian lingvon, des pli multe ni proksimiĝas al nia celo, des pli multe ni progresas. Sekve la sola efektive vera montrilo, ĉu ni progresas aŭ ne — estas la kreskado aŭ nekreskado de la nombro de esperantistoj. Ĉio alia estas nur rimedoj, sed ne faktoj. Se eĉ la tuta mondo bruos pri nia afero, se nia afero brilos en ĉiuj publikaj lokoj, sur ĉiuj ekspozicioj de la mondo k.t.p., sed la nombro de la personoj kiuj ellernas kaj uzas nian lingvon ne kreskos — tiam ni malgraŭ la ŝajna potenco devos diri, ke nia afero mortis, ke ĝia lumo baldaŭ estingiĝos, kiel la lumo de minuta meteoro; sed se eĉ la tuta mondo silentos, se ĉiuj obstine kovros antaŭ ni la okulojn, kaj la orelojn, se nia afero longe ankoraŭ restos tute nekonata en la plej granda parto de la mondo, sed se la nombro de la esperantistoj regule, se eĉ malrapide restados, — ni povos kuraĝe diri, ke ni regule progresas, ke ni regule iras antaŭen kaj ke la estonteco apartenas al ni.

Se vi deziras scii la staton de nia aferon, ne serĉu en nia gazeto en la rubriko "Nia Afero", kiu prezentas eksterajn; serĉu en la rubriko "Novaj Esperantistoj", kiu estas la plej grava rubriko de nia tuta gazeto. Tiu ĉi rubriko estas ankoraŭ malgranda, sed ĝi estas konstanta, ĉiu numero de nia gazeto alportas regule

Brazilia Kroniko

Alagoas

Maceió — Jen la nova estraro de Associação Alagoana de Esperanto: Prezidanto — Ezequias Alves; Vicprezidanto — Aristóphio Filho; Sekretario — Nancy de Medeiros Silva; Kasisto — Maria Neide Barros Fontes; Bibliotekisto — Maria Therezinha Carlos de Almeida Mendonça.

Bahia

Salvador — Jen la unua estraro de Societo Esperanto de Salvador: Prezidanto — Marcelo Figueiredo Correia da Rocha; Vicprezidanto — Ronilson Menezes Mota; Sekretario — Henrique Solon Brandão Knoedt; Kasisto — Kleber Oliveira de Souza; Financa Admi-

nistra Konsilantaro — Leopoldo Henrique Knoedt, José Saraiva Matos kaj Manoel dos Borges Santos.

Adreso de Societo Esperanto de Salvador: Caixa Postal 2550, Ag. Cidade Alta, 40000 Salvador, BA.

Pernambuco

Recife — Associação Pernambucana de Esperanto elektis novan estraron: Prezidanto — Amaro Pinangé Soares; Vicprezidanto — Severino Nunes da Costa; Sekretario — Janes Markus Mabesoone; Vicsekretario — Geraldo Pires Sitônio; Kasisto — Daniel Dorta Moura; Vickasisto — Maria José Pontes; Bibliotekisto — Carlos Pereira Resende Neto; Konsultiĝa Konsilantaro: Jesus de Oliveira Campelo, Amilcar de Souza Leão kaj Jayme Andrade; Financa Konsilantaro — Arnon Ribeiro Bezerra Vasconcelos kaj Severina Pereira Lima dos Santos.

Rio de Janeiro

Barra Mansa — Estis elektita jena nova estraro de Barra Mansa Esperanto Asocio: por la periodo 1983-1985: Prezidanto — Idé Ebeling; Vicprezidanto — Fortunata Mattiaz; Unua Sekretario — Denise A. Deslandes; Dua Sekretario — Iara A. Arneiro; Kasisto — Wilson Deslandes; Bibliotekisto — Ecy S. Ferreira; Kontrolo Konsilantaro — Francisco Nogueira, Daury Arneiro kaj Cleusa Maria L. Cesar.

Campos — Por la oficperiodo 83/84 estis elektita jena estraro de Campos Esperanto-Klubo: Prezidanto — Vivaldo Marcelino da Silva; Sekretario — Jayme Alves Patrício; Kasisto — Luiz Carlos de Oliveira Neto; Direktoro pri Instruado — Joel Maciel Soares; Direktoro pri Propagando — Joaquim de Paula Codeço; Socia Direktoro — Kátia de Paula; Kontrolo Konsilantaro — Rossini Via-

novan serion da novaj esperantistoj, kaj tio ĉi donas al ni la plej bonan garantion por la estonteco, tiu ĉi montras la plej klare, ke ni regule progresas. Se ĉiu amiko penos alportadi ĉiam novajn ŝtonetojn al la konstruo de tiu ĉi rubriko, ĝi kreskados pli kaj pli, eliros el la kadroj de nia malgranda gazeto kaj fariĝos iom post iom potenca memstara organo kun centoj kaj miloj da novaj nomoj en ĉiu numero. Ju pli riĉa estos la dirita rubriko, des pli grandaj fariĝos niaj fortoj kaj des pli bone iros jam per si mem ankaŭ ĉiuj aliaj flankoj de nia afero. Kaj kiam fine la numeroj en tiu ĉi rubriko atingos potencon altecon kaj la kolektitaj nomoj prezentos tute grandan popolon, tiam ni povas ĝoje gratuli al ni, ke ni sen bruo venkis la mondon. Kaj tiu tempo venos!

L.L. Zamenhof

El "La Esperantisto", 1892, N-ro 65. Paĝo 157 de "Originala Verkaro".

Ne forgesu: pagu vian
kotizon por 1984

DIPLOMOJ

Faris ekzamenon kaj ricevis diplomon jenaj esperantistoj:

1981

NORMA ELEMENTA DIPLOMO

En la sidejo de B.E.L.:

Nilda Mendes da Costa

Vera Lucia de Souza Mededo

Paraná Esperanto-Associo, Curitiba, PR

Angelina Caldeira Briski

Cesar Ney Holzmänn Cordeiro

Edite Gabardo Teixeira

Edison Pereira Magalhães

Flávio Sampaio

João Almeida de Góis

José Renato Rodrigues de Carvalho

Lorene de George

Paulina Baraus

Ricardo de Hollanda

Roberson Maurício Caldeira Nunes

Rodolfo João Miniutti Pinto de Couto

Solange de Cacia Santos Caxeiro

Sueli Gonçalves Encinas

Thomas Milton Navarro Verástegui

Yukio Ito

Per korespondado:

Agnalde Luiz de Castro, Duque de Caxias, RJ

Alessandro Bifarelli, Rio de Janeiro, RJ

Carlos de Faria, Vitória, ES

Glauco Rodrigues Corrêa, Florianópolis, SC

Jorge Pereira Pinheiro, Volta Redonda, RJ

Leonardo de Assumpção Osório Caringi, Pelotas, RS

Luiz Antonio Mendes, Juiz de Fora, MG

Nanci Grott, Navegantes, SC

NORMA PROGRESIGA DIPLOMO

Per korespondado:

Cantília de Barros Oliveira, Sorocaba, SP

→
na Nunes; Américo Rodrigues da Fonseca Filho kaj Cláudia Lília Sales de Souza.

Nova adreso de Campos Esperanto-Klubo;

Rua Ten. Cel. Cardoso, 821

28100 Campos, RJ

Carlos de Faria, Vitória, ES

Carlota Picanço Araújo, Itaboraí, RJ

Dina Lima Andreani, Uberaba, MG

Espedita de Castro Feitosa, Curitiba, PR

Marcus Túlio de Almeida Flores, B. Horizonte, MG

Ronaldo Gomes de Menezes, Caruaru, PE

Salvador Raymundo, Curitiba, PR

Waner Marlière Arruda, Juiz de Fora, MG

PROFESORA DIPLOMO

Jayme Andrade, Recife, PE

1982

NORMA ELEMENTA DIPLOMO

En la sidejo de B.E.L.:

Maria Lúcia da Silva Domingues

Paraná Esperanto-Asocio, Curitiba, PR

Álvaro Maurício Delgado Díaz

Elite Regina de Souza

Gilberto Mariot

Hélio Sato

João Vicente de Oliveira

José Campos de Oliveira

Liu Tai

Luciene Veiga Rohde

Maralene Veiga Rohde

Marcelo Vaz Tostes

Marister Zequinão de Almeida

Mara Regina Grebogy

Nílzia Tizuko Yamashita

Ricardo Rezende de Pádua

Rita Izabel Vaz

Sueli A. Leonel Rodrigues

Vera Lúcia Pialarissi

Per korespondado:

Alexandre Machado Rocha, Niterói, RJ

Ambrósio Simão da Silva, São Paulo, SP

Antônia Olga Terencio Dias, São Paulo, SP

Antonio Affonso Figueiredo Neto, Curitiba, PR

Augusto Sérgio Kravchychyn, Florianópolis, SC

Cadmo Soares Gomes, São Luís, MA

Cherazard Juliana Serafini Lemos, Curitiba, PR

Dilcéia Heckmann, Curitiba, PR

Elias Ribeiro do Nascimento, Rio de Janeiro, RJ

Evandro Silva Martins, Uberaba, MG

Gianna Oliveira Mastroiani, Paraíba do Sul, RJ

Haron Jacob Gamal, Rio de Janeiro, RJ

Idália de Freitas Lima, Porto Alegre, RS

Joaquim Adão de Assis, Conselheiro Lafaiete, MG

Joel Moreira Augusto, São Paulo, SP

José Afonso de S. Camboim, Campina Grande, PB

José Carlos Parreiras e Silva, Araxá, MG

Katia Norma Siedlecki, Curitiba, PR

Maria Lenita dos Anjos Hespagnol, Santa Maria

Madalena, RJ

Maria do Socorro Paz Bezerra, Campina Grande, PB

APERFEIÇOE O SEU CONHECIMENTO

No número anterior, publicamos o texto "Hino à Palmeira" dos "Poemas sem Versos" de Medeiros e Albuquerque e que foi escolhido para o Concurso de Tradução realizado por nossa revista, em 1928. O primeiro lugar coube a Oseas Silveira, da Paraíba, cuja tradução a seguir transcrevemos.

Aos que traduziram o texto aconselhamos comparar sua tradução com a vencedora. A todos será proveitosa a leitura do artigo de Porto Carreiro Neto "Breves Considerações sobre o Modo de Verter do Português para o Esperanto" publicado em outro local.

Himno al la Palmo

Medeiros e Albuquerque

La palmo estas la plej bela el la arboj. Niaj poetoj, la poetoj de ĉiuj epokoj, ĉiam ĝin kantadis, ĉiam ĝin laŭdegadis. Tuj kiam Salomono ekvidis Sulamitan, estis la palmo, pri kiu li pensis.

De kie venas al ĝi tiu beleco? Ĝi estas tiu el la neutilaj aĵoj — sed kies neutileco estas dediĉata al noblaj kaj altaj revoj.

La palmo estas la simbolo de la neinterese maj kaj fieraj pensitoj. La aliaj arboj, apenaŭ elkreskas el la tero, rapidiĝas por disetendi siajn foliojn ĉirkaŭe; ili estas atingeblaj de ĉiuj manoj; ili almozpetas la lumon, alĵetante ĉiufanken siajn branĉojn,

Patrick Petiot, Nova Frigurgo, RJ
Raymundo Alves de Sant'Anna, Rio de Janeiro, RJ
Sady Miguel da Silva, Manaus, AM
Terezinha de Jesus Ressoní, Rio de Janeiro, RJ
Vivian Regina Siedlecki, Curitiba, PR

NORMA PROGRESIGA DIPLOMO

Per Korespondado:

Ambrósio Simão da Silva, São Paulo, SP
Glauco Rodrigues Corrêa, Florianópolis, SC
Haron Jacob Gamal, Rio de Janeiro, RJ
José Antonio Schiavinati, Ferraz de Vasconcelos, SP
Patrick Petiot, Nova Frigurgo, RJ

PROFESSORA DIPLOMO

Per korespondado:

Marcos Franco Arruda, Rio de Janeiro, RJ
Walter Boppré, Florianópolis, SC

tordante siajn trunkojn, disetendante siajn branĉetojn inter la branĉetoj de la aliaj arboj.

La palmo, ne! Ĝi sin levigas, firme kaj rekte, plej alte kiel eble, kaj nur je la fino de la trunko ĝi malfermas siajn palmbanĉojn. Plie, super ili estas la verda lanco de la nemalfermitaj folioj, turnite al la ĉielo kaj ŝajnante ekkrii: "Ni supreniros! Ni supreniros ankoraŭ pli!"

La singardo de la aliaj arboj devas mallaŭte murmuri: "Al kio utilas surpreniri? Ju pli oni surpreniras, des pli oni restas sola!"

Sed la soleco ne timigas la palmon. La nura eco kiu ĝin timigas estas la malalteco. — Kaj oni admiras ĝian furiozan penadon por eviti ĉion, kio rampas je la surfaco de la tero, ĉion, kio estas malgranda kaj ŝparega.

La palmo estas la plej bela el la arboj.

Tradukis Oseas Silveira.

Filozofia Asocio Tutmonda kaj Filozofia Revuo Simpozio

En la 60-a Universala Kongreso de Esperanto, okazinta en Budapeŝto, en 1983, fondiĝis Filozofia Asocio Tutmonda, kies unua prezidanto estas Prof. Evaldo Pauli.

Evaldo Pauli estas profesoro pri filozofio en la Federacia Universitato en Santa Catarina. En 1945, li lernis Esperanton. Lia ĉefa kontribuo por la Esperanto-Movado estas la eldono de "Filozofia Revuo Simpozio" kaj la kreo de la serio "Biblioteko de Filozofio Fonto".

La unua numero de "Filozofia Revuo Simpozio" aperis en Marto 1983; la ĉefredaktoro estas Evaldo Pauli kaj la redaktoroj Eugène de Zilah (Francujo), Albert Goodheir (Briĵo) kaj Geraldo Mattos (Brazilo).

Post la apero de "Simpozio", Prof. Pauli zorgis kun la aliaj redaktoroj la fondon de *Filozofia Asocio Tutmonda*, kiu estas "civila asocio de unuigintaj filozofoj el ĉiuj landoj, kontaktigintaj per la lingvo Esperanto, sen diskriminacio de filozofiaj sistemoj, nur simpoziantaj pri teoriaj diskutoj, ne agantaj aktivisme (Artikolo 1-a)" kaj interalie celas la realigon de Universalaj Filozofiaj Simpozioj, prefere dum la Universalaj Kongresoj. La 1-a Universala Simpozio okazis en Budapeŝto, la 5-an de Aŭgusto 1983.

"Filozofia Revuo Simpozio" fariĝis la oficiala organo de "Filozofia Asocio Tutmonda" (F.A.T.). La membroj de F.A.T. aliĝas al ĝi pere de la abono de "Simpozio".

Laŭ Prof. Pauli, unu el la plej gravaj problemoj de la uzado de Esperanto en filozofio estas, ke preskaŭ nenio ekzistas; oni devas preskaŭ komenci ĉion. Tial la "Biblioteko de Filozofio Fonto" estas signifa entrepreno, kunligita kun "Filozofia Revuo Simpozio" kaj F.A.T. Por tiu kolekto Prof. Pauli jam publikigis du librojn: "Rekta Pensado" kaj "Endkonduko en kategoriojn de Aristotelo".

Informoj pri F.A.T. skribu al:

Prof. Evaldo Pauli
Rua Cons. Mafra, 176
80.000 - Florianópolis, SC

Eldonejo de "Simpozio":

Fonto
Caixa Postal 49
89.800 - Chapecó, SC

XX-a BRAZILA KONGRESO DE ESPERANTO

Dum la XVI-a Seminario de Esperanto okazinta en Ouro Preto, Minas Gerais (Julio 83), S-ro Fernando Marinho, Prezidanto de B.E.L., proponis la okazigon de la XX-a Brazila Kongreso de Esperanto en 1984 sub la aŭspicioj de Brazila Esperanto-Ligo, Kultura Kooperativo de Esperantistoj kaj Brazila Konsilantaro de Esperanto.

En Septembro 1983, en kunsido de la Nacia Esperanto-Komisiono, kiun konsistigas la tri landaj asocioj, estis aprobata la propono de S-ro Fernando Marinho.

Responde al invito sendita de la Nacia Esperanto-Komisiono, Esperanto-Asocio de São Paulo prenis sur sin la respondecon pri planado kaj organizado kaj oni elektis la urbon Campinas (São Paulo) por la sidejo de la Kongreso, kiu okazos de la 12-a ĝis la 15-a de Julio 1984.

La prezidanto de la Organiza Komitato estas D-ro Osvaldo Sangiorgi, la vicprezidanto D-ro Walter Francini kaj la kasisto S-ro Eurico Antonio Ribeiro.

Kotizotabelo (validas ĝis 31.05.84)

Kat. 1 — Plenaĝa kongresano	Cr\$ 5.000,00
Kat. 2 — Edz(in)o de kongresano	2.500,00
Kat. 3 — Infano ĝis 14-jaraĝa	1.500,00
Kat. 4 — Grupo, klubo, asocio (esperantista aŭ ne)	10.000,00

Adreso de la Organiza Komitato:

Rua Fáustulo, 124
05041 São Paulo, SP
Telefonnumero: (011) 62-1183

LIGA BRASILEIRA DE ESPERANTO

Ata da Assembléia Geral Ordinária
realizada em 29 de outubro de 1983

Aos vinte e nove dias de outubro de mil, novecentos e oitenta e três, às 15 horas, em sua sede, na Praça da República, 54, 2º andar, na Cidade do Rio de Janeiro, reuniu-se em sessão ordinária a Assembléia Geral Ordinária da Liga Brasileira de Esperanto, convocada na forma dos Estatutos, presidida pelo Sr. Fernando José Galvão Marinho e secretariada pelo Sr. Luiz Alberto B. Martins, presidente e secretário geral, respectivamente. Verificada a presença de número suficiente de associados e de representantes de instituições filiadas, o Presidente abriu a sessão que se iniciou com a leitura da ata da assembléia anterior que foi aprovada. Em seguida, o Presidente passou à ordem do dia. *Relatório Financeiro* — O tesoureiro Aloísio Sartorato leu o Relatório Financeiro de 1982, com parecer favorável do Conselho Fiscal. Terminada a leitura, o Relatório foi aprovado sem restrições. *Proposta Orçamentária* — Após a apresentação da proposta orçamentária para 1984 e de judiciosas ponderações do Tesoureiro, a Assembléia aprovou os seguintes valores para adesão em 1984: até 31.12.83, MS — Cr\$ 2.000,00, M 1 — Cr\$ 6.000,00, M2 — Cr\$ 18.000,00, DM — Cr\$ 180.000,00; de 01.01.84 a 28.04.84, MS — Cr\$ 3.000,00, M 1 — Cr\$ 9.000,00, M 2 — Cr\$ 27.000,00, DM — Cr\$ 270.000,00. *Assuntos Gerais* — a) foi fixada pela Assembléia os dias 28 de abril e 20 de outubro para as duas reuniões ordinárias da Liga para 1984; b) o Presidente informou que no encontro realizado em Ouro Preto, por ocasião do XVI Seminário de Es-

BREVES CONSIDERAÇÕES SOBRE O MODO DE VERTER DO PORTUGUÊS PARA O ESPERANTO

As considerações a que se deve atender ao verter um trecho duma língua para outra são comuns a todas as línguas; isto é, deve-se procurar verter fielmente, sem entretanto se ficar adstrito à letra dando como resultado erros na sintaxe e falta de sentido na tradução. Na versão para o Esperanto o mesmo acontece que na versão para outras línguas. O Esperanto não é uma língua diferente das outras chamadas nacionais ou naturais; o Esperanto não é uma língua artificial senão, — repetimos o que já dissemos algures — porque não tem exceções e idiotismos providos do linguajar corrente de determinado povo.

Por mais simples que ele seja, não basta escrever nele correto e claro; porque do mesmo modo não é escrever uma língua o simples escrevê-la sem erros. O Esperanto tem um cunho, a que não se poderia chamar um “quê”, uma “aíma internacional”, — e muito menos nacional —, mas característicos individuais, provenientes duma sintaxe que na verdade não existe. O certo é que o Esperantista conhecedor do “seu” idioma sente a impressão nítida desse cunho, que é tão vivo no idioma neutro como o de qualquer língua nacional. E o que é superior no Esperanto, relativamente aos outros idiomas, é a expressão do pensamento de modo simples, lógico e fácil; é a aplicação imediata da sua gramática sem o terror do conhecimento imprescindível nos idiomas nacionais das frases feitas, dos “modos de dizer”, das acepções múltiplas e inesperadas dos vocábulos; é a tradu-

ção fiel, com todas as nuances do pensamento; e tudo isto com uma individualidade tal, que não faz suspeitar, nem de leve, da nacionalidade do escritor.

O que é difícil no Esperanto é a tradução do estilo complexo do idioma nacional para um molde simplíssimo, que, por ser simples, não deixa de ser perfeito. Quem verte do seu idioma para o idioma auxiliar quer, intuitivamente, procurar neste os recortes caprichosos do molde em que foi fundida a sua linguagem materna, para adaptar seu pensamento. E é bem natural que a princípio sinta alguma coisa incompleta nesse molde elegante formado apenas de linhas retas concordadas por suavíssimas curvas que fazem a harmonia do todo. Habitado às reentrâncias e saliências, aos penhascos das exceções e aos abismos das particularidades, ao x do conhecimento, por natureza imperfeito, do seu idioma — o tradutor, e direi mesmo em geral, o lingüista, não repara em que o que é artificial é o emaranhado do idiotismos; o que peca contra a Natureza é o sistema confuso de engrenagens dispensáveis. As leis naturais são simples, e nem por isso deixam de ser belos e eloquentes atestados dum Autor insuperável. O natural é simples; o complexo é artificial, é obra humana. E por isto surgem de vez em quando pretensos substitutos do Esperanto, que apenas introduzem complicações no que é simples, artificialismos no idioma natural.

Esse gosto pela dificuldade é muito conhecido. A respeito do Esperanto, em particular no caso vertente, e entre nós, de idioma português, notamos, entre outros, o emprego da terminação *n* no acusativo em casos que absolutamente não pedem essa variação; se, por exemplo, o sujeito estiver posposto ao verbo, é muito corrente que ele tenha o *n* final, por analogia com o objeto direto.

Vendo as versões enviadas à nossa revista do trecho posto a concurso “Hino à palmeira”, cuja tradução classificada em primeiro lugar publicamos em outro local, fomos levado a escrever ligeiras considerações; e aproveitamos a ocasião para dizer algo sobre o caso concreto, sem maior extensão por falta de espaço.

Frases como esta, por exemplo: “. . . foi

peranto da Cooperativa Cultural dos Esperantistas, ficou deliberado a realização do 20º Congresso Brasileiro de Esperanto com a participação não só da Liga Brasileira de Esperanto mas também da Cooperativa Cultural dos Esperantistas e do Conselho Brasileiro de Esperanto. Não havendo quem quisesse fazer uso da palavra, o Presidente encerrou a reunião de que eu, secretário geral, lavrei a presente ata, que vai assinada por mim e pelo presidente. Rio de Janeiro, 29 de outubro de 1983. Luiz Alberto Martins, secretário geral, e Fernando Marinho, presidente.

na palmeira que ele pensou" não são geralmente vertidas para o Esperanto com todo o seu circunlôquio. Zamenhof preferia e aconselhava a forma simples, no caso: "ele pensou na palmeira". Assim, em vez de "*estis la palmo, pri kiu li pensis*", verta-se assim: "*li pensis al la palmo*". Não acho bom aí o emprego da preposição "pri", porque "pensi pri" significa "pensar a respeito de"; "al", significando "a, em direção a", dá a idéia do movimento hipotético do pensamento em direção à palmeira. Também se podem traduzir muitos desses circunlôquios pondo o sujeito após o verbo. Ex.: "Fui eu quem fez isto", traduz-se: "*Tion faris mi*". Se dissessemos: "*Mi faris tion*", quereríamos dizer simplesmente: "Eu fiz isto", o que não exprime o nosso pensamento. Na tradução acima diríamos, se tivéssemos de verter: "... *venis en lian penson la palmo*." A posposição do sujeito presta-se muito bem para estes casos, e eu, particularmente, a prefiro na maioria dos casos; nunca traduzo as perífrases ao pé da letra.

Outra perífrase encontramos adiante: "... e é só na extremidade do tronco que abre suas palmas". O autor poderia também dizer: "só na extremidade do tronco abre suas palmas"; não ficaria menos incisivo, nem menos elegante. Vertamos para o Esperanto do modo mais simples: "... *nur je la trunkektremo ĝi malfermas siajn branĉojn*."

E ainda: "A única coisa que lhe faz medo é a baixeza". Não podemos evidentemente verter esta frase ao pé da letra. A palavra "cousa", em Esperanto, não tem correspondente único, porque tem múltiplas significações. Modifiquemos, pois, a fim de verter.

1) O que lhe faz medo é unicamente a baixeza. Consideremos a palavra "medo". Em Esperanto a primeira versão é "timo".

Mas aí não se aplica este vocábulo: vejamos o excelente dicionário de Kabe: "Timo — malagrabla sento, kaŭzita de efektiva aŭ imagata minacanta danĝero aŭ malfeliĉo kun senkonscia emo ĝin iviti".

É a acepção vulgar da nossa palavra "medo"; compreende um "perigo ou desastre iminente, do qual se procura inconscientemente fugir". A "baixeza", parece-me, produz na palmeira horror, sentimento de repugnância; por isto, procura fugir-lhe. Não é um "medo" como o provocado da vista dum perigo; exemplifica o dicionarista citado a palavra "timi: *timi la maron, timi malsanon*". "Fazer medo", na frase em questão, poderíamos verter: "teruri", ou melhor "abomenteruri", isto é, "aterrorizar, produzindo abominação".

Simplificando ainda:

2) Só a baixeza lhe faz medo. Esta é a forma que eu preferia; e então, traduziria: "nur la malalteco kaŭzas en ĝi abomenteruron", isto é, "só a baixeza causa nela (palmeira) terror (acompanhado de repulsão). A idéia fica completa, simples e elegante.

Não se diga que a tradução foge do original escrito; original é em primeiro lugar o pensamento, e este devemos interpretar, embora as palavras originais não estejam uma a uma vertidas no outro idioma. Quantas traduções não se conhecem melhores do que os originais?

Um conselho, portanto, àqueles que traduzem: procurem a idéia e concretizem-na com as palavras justas. Cada palavra, por falta de melhor, interpreta freqüentemente muitas idéias, tornando-se destarte necessário procurar dentro daquela forma escrita a forma abstrata do pensamento manifestado. Como exemplo simples, cito o vocábulo "sonhos", do mesmo trecho. Ao vocábulo "sonho" correspondem em Esperanto dous termos: "sonĝo" e "revo". Pois bem, quase todos os trabalhos trouxeram "sonĝo", que significa, de acordo com Kabe: "*pensoj kaj bildoj de l' dormanto*." O certo seria "revo", substantivo de "revi": *imagi tion, kion oni forte deziras*."

TEATRO
de Machado de Assis
Kvar komedioj tradukitaj en
Esperanton.
Cr\$ 2.400,00

ESPERANTO NO ESTRANGEIRO

"Esperanto sem Preconceitos" em inglês

— No plano de edições do Centro Esperantista do Sudeste, na Flórida, consta a publicação, em inglês, da obra "Esperanto sem Preconceitos" de Walter Francini. O objetivo do Centro é coordenar o movimento local. Endereço: Box 1042, Indian Rocks Beach, Flórida 33.535, Estados Unidos.

* * *

Rádio Zagreb — Neste ano, o programa de esperanto transmitido pela Rádio Zagreb (Iugoslávia) comemora 31 anos de transmissão ininterrupta. Desde 1953, quando o primeiro programa foi ao ar, até 1983, houve 1.600 transmissões, perfazendo a soma de 377 horas ou 15 dias e 15 noites.

• O programa tem por título "Parolas Rádio Zagreb" e é transmitido às terças-feiras, às 23,45 h (hora local), em ondas longas, na faixa de 262 m.

* * *

Primeiro Livro do Jubileu — Esperanto lingvistisk set é a tradução dinamarquesa de *Lingvistikaj Aspektoj de Esperanto*, de John C. Wells. A tradução foi feita por Preben Bagger e a edição realizada pela Editora Gyl-dendal, com subvenção da Fundação Margretta Noll. Erik Hansen, professor de dinamarquês na Universidade de Copenhague, escreveu o prefácio.

A tradução do estudo de J. C. Wells é a

Terminando, congratulo-me com os bravos samideanos, que concorreram ao certamen do "Brazila Esperantisto", e concito-os à prática contínua de traduções e versões para o belo idioma neutro, a fim de que a literatura esperantista se enriqueça de traduções de obras nacionais, que bem merecem leitura dos samideanos estrangeiros.

Porto Carreiro Neto
Rio, Dezembro de 1928

primeira contribuição dos esperantistas dinamarqueses para a comemoração do Centenário do Esperanto.

* * *

Jen nia Mondo — A gramática elementar "Jen nia mondo" de J.C. Wells, publicada originalmente em inglês, foi traduzida para o sueco por Anita Lindblom e Stem Öfors. Acompanha o método 10 cassetes.

* * *

Esperanto na China — O Ministério da Educação da República Popular da China comunicou aos departamentos educacionais das províncias, dos municípios e das regiões autônomas do país que o esperanto pode ser ensinado como matéria facultativa. O comunicado informa que para atender às necessidades do trabalho em favor do esperanto, nas esferas nacional e internacional, e para ampliar o número de colaboradores, o Ministério revalida as instruções firmadas em agosto de 1963, que introduziram o esperanto como matéria de exame para diplomar estudantes, ter valor para promoção de funcionários públicos e atrair pesquisadores.

Kamelo kaj Pulo (Fablo)

*Em uma longa jornada
Em camelo mui carregado.*

Dum tre longa tag' somera
La kamelo, tro ŝargite,
Foje vokis, lacigite:
— "Ho, la ŝargô malmodera!"

Aŭdis ĝin fraŭlino pulo,
Kaj respondis fiersente:
— "Trankviligu, mi momente
Liberigos vin, karulo,
De l' pezaĵo tro premanta;

Jen mi saltas for el selo".
Tiam diris la kamelo:
— "Dankon, moŝto elefanta!"

El la portugala lingvo
trad. Antoni Grabowski

VENEZUELA ESPERANTO-ASOCIO

En Novembro lasta, en Ĝenerala Kunsido de Venezuela Esperanto-Asocio estis elektita jena nova estraro: Prezidanto — Prof. Jorge C. Mosonyi; Vicprezidanto — Floreal Gabalda; Ĝenerala Sekretario — Juan E. Bachrich; Kasistino — Liba Gabalda; Protokolistino — Brigitte Clarac; Bibliotekistino — Maria Isabel Alvarez; Konsilanto pri Instruado — Rafael Mejía O.

Brazila Esperantisto deziras fruktodonan laboron al la amikoj en Venezuelo.

*

BIBLIOGRAFIO

● *Curso Relámpago de Esperanto*, Ergoto de Bonaero. Instituto Argentino de Esperanto, 1978. 36 p. ilustrita de H. Ré.

Rapida kurso en 10 lecionoj.

* * *

● *La Kato en la Sako*. Red. V. Benczik. 1978. 133 p.

Dek ok noveloj kaj poemoj de diversaj Esperantaj aŭtoroj.

* * *

● *Ĉu li bremsis sufiĉe?*, Johán Valano. Stafeto, 1978. 128 p.

Originala krimromano.

* * *

● *La Laŭta Vekhorloĝo*, Stefan MacGill. Nederlanda Esperanto-Junularo, 1979. 32 p. Ilus. de la aŭtoro.

Elementa legolibro.

* * *

● *La Dia Komedio. La Divina Commedia*, Dante Alighieri. El la itala tradukis Giovanni Peterlongo. Siel, 1979 (2-a eldono); 764 p. Ilustrita. Serio Oriento-Okcidento.

Luksa dulingva eldono, kun paralelaj tekstoj en Esperanto kaj la itala lingvo. Ilustrita de S. Botticelli.

LA KORVO kaj aliaj poemoj

kasedo kun jena enhavo:

unua flanko:

- La Karitato kaj la Justeco, Guerra Junqueiro
- Vojaĝantaj Turtoj, Coelho Neto
- La Korvo, Edgar Allan Poe

dua flanko:

- La Balado de Prizono Reading, Oscar Wilde

Ĉiujn poemojn

tradukis Leopoldo H. Knoedt

Voĉoj de

Iracema kaj Leopoldo Knoedt

Prezo: Cr\$ 5.400,00

(plus sendkosto)

SERVIÇO DE LIVROS

Em virtude da constante variação cambial, a Liga Brasileira de Esperanto é obrigada a fixar o preço do livro estrangeiro em cumpom-resposta internacional (internacia respondkuponon).

O valor do cumpom-resposta é fornecido pelas Agências do Correio.

irp

La Amo de Danto Alighieri, Trygve Müller.
Drama teatrafo en 5 aktoj 13

Apontamentos de Esperanto. Ed. Associação Portuguesa de Esperanto. Coleção de artigos publicados na Revista Portuguesa de Esperanto 12

Ĉiela Brido, Zsigmon Móricz. Trad. D-ro István Nagy. La aŭtoro dum pli ol tri jardekoj iudis centran rolon en la Hungara literatura vivo 7

La Aventuroj de Lia Reĝa Moŝto Stultulof la Deka de Fuŝio — Levu la Manojn! *Originale verkitaj de F. V. Dorno* 12

BESTETOJ, BESTEGOJ KAJ BESTAĈOJ

de SYLLA CHAVES

*En la cirko, sen punbato,
kun dresisto ludas foko. . .
urso estas akrobato. . .
kaj sur hundo rajdas koku.*

*Por noktua belulino
rigardanta tra-fenestre
la vesperto, kun fascino,
serenadis muzikestre.*

*Famaj estas: vulpaj feloj,
plumaj liroj de menuroj. . .
kaj la ĝiboj de kameloj,
kaj la vostoĵ de sciuroj,*

*la okuloj de la linko
kaj l' oreloj de l' azeno. . .
beko de ornitorinko. . .
hida bleko de hieno. . .*

Esperanta verko
por infanoj
eldonita de BEL

*de la ŝafo — multa lano,
de l'abelo — la mielo. . .
ĉio, ŝajne, lau la plano
kaj l' ordono de l' ĉielo.*

Jen la unua libro-disko por infanoj originale verkita en Esperanto. Ĝi enhavas 40-strofan poemon pri pli ol 100 bestoj, kaj ankaŭ plurnacian kantbukedon en Esperanto, ĉio tre bele ilustrita. La tuto konsistas el: 1. grandformata bildlibro; 2. 46-minuta disko; 3. sonbendo kun sama enhavo; 4. lumbilda kolekto. Kune kun la Esperanta originalo estas ankaŭ la portugala traduko.

Prezoj:
libro Cr\$ 3.000,00
disko Cr\$ 5.400,00
sonbendo Cr\$ 5.400,00
lumbildoj Cr\$ 30.000,00
plus sendkosto

